

અધ્યયન નિષ્પત્તિ : SS 7.31 સમાચારપત્રોના યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે મીઓયાની કામગીરી સમજે છે.

SS 7.32 જાહેરાત પત્રો બનાવે છે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

→ પ્રસાર માધ્યમો - અર્થ	→ વિવક્પૂર્ણ ઉપયોગ
→ સમાચારપત્રો - અન્ય જ્ઞોતો	→ નારી સશક્તિકરણ
→ પ્રસાર માધ્યમોનું લોકશાહીમાં મહત્વ	→ જાહેરાત-અર્થ-ફાયદા-ગેરફાયદા

પ્રશ્ન - 1 નીચે આપેલા દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી માં લખો.

1. માનવી કેવું પ્રાણી છે ?

(A) વૈશ્વિક	(B) સાંકેતિક
(C) સામાજિક	(D) બૌદ્ધિક

2. એક સ્થળેથી બીજા સ્થળે માહિતી અથવા સંદેશો મોકલવા કે પ્રાપ્ત કરવાની વિસ્તૃત વ્યવસ્થાને શું કહે છે ?

(A) વ્યવસ્થાપન	(B) ટેકનોલોજી
(C) પરિવહન	(D) સંચાર તંત્ર

3. કઈ બાબતે વિશ્વને એક વैશ્વિક ગામમાં ફેરવી નાખ્યું છે ?

(A) વિજ્ઞાન	(B) ટેકનોલોજી
(C) સંચાર તંત્ર	(D) ઉપરોક્ત તમામ

4. ભારતમાં આધુનિક ટપાલ સેવાની શરૂઆત ક્યારે થઈ ?

(A) ઈ.સ. 1853	(B) ઈ.સ. 1854
(C) ઈ.સ. 1855	(D) ઈ.સ. 1857

5. ભારતમાં ટેલિગ્રામ સેવા સૌ પ્રથમ કયાં સ્થળો વચ્ચે શરૂ થઈ હતી ?

(A) કલકત્તા અને પેશાવર	(B) મુંબઈ અને થાણા
(C) દિલ્હી અને મુંબઈ	(D) કલકત્તા અને ડાયમંડ હાર્ਬર

6. દુનિયાના કોઈપણ ખૂણો બનતી રોજ-બરોજની ઘટનાઓ, જાહેરાત, દુઃખ નોંધ, આજનું ભવિષ્ય, પંચાંગ, દિન વિશેષ, તિથિ, ચોઘડિયાં વગેરે બાબતો આપણા સુધી કયાં માધ્યમથી પહોંચે છે ?

(A) ટપાલ	(B) ટેલિફોન
(C) ટેલિગ્રાફ	(D) વર્તમાનપત્ર

7. સૌથી વધુ ચલાયિત્રો કયાં દેશમાં બને છે ?

(A) ચીન	(B) અમેરિકા
(C) ઈટાલી	(D) ભારત

8. વોક્ટોક્ટિનો સૌથી વધુ ઉપયોગ કોણ કરે છે ?

(A) ઐડૂત	(B) પોલીસ
(C) ડોક્ટર	(D) કારીગરો

9. મોબાઇલ ફોનના પ્રકાશને કારણે કયાં અંગને નુકસાન થાય છે ?

(A) મગજ	(B) ફેફસાં
(C) આંખ	(D) નાક

10. સંચાર માધ્યમો અને જાહેરાતો દ્વારા વ્યક્તિના જીવનની કઈ કઈ બાબતોમાં પરિવર્તન થતું જોવા મળે છે ?

(A) ધાર્મિક	(B) સામાજિક
(C) આર્થિક	(D) ઉપરોક્ત તમામ

પ્રશ્ન - 2 નીચેના વિદ્યાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

1. રક્ષાબંધનની રાખડી આંતરદેશીય પત્ર દ્વારા મોકલી શકાય છે.

2. ખોરાક માનવીની પ્રાથમિક જરૂરિયાત છે.

3. જાહેરાતોમાં આવતી બધી જ વસ્તુઓ ગુણવત્તાવાળી હોય છે.

4. મોબાઇલ ફોન સંચાર માધ્યમોનું ઉત્તમ સાધન છે.

પ્રશ્ન - 3 નીચેની ખાતી જગ્યામાં ચોગય શાદ મૂકી વાક્ય પૂર્ણ પૂર્ણ પૂર્ણ.

1. મિત્રોને શુભેચ્છા આપવા ..... કર્દનો ઉપયોગ થાય છે.

2. મોબાઇલના વધુ પડતા ઉપયોગથી બાળકોના ..... પર વિપરીત અસર થઈ છે.

3. રેઝિયો ..... પ્રકારનું માધ્યમ છે.

4. મનોરંજન માટેનું લોકપ્રિય દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધન ..... છે.

5. પૃથ્વીના પેટાળમાં રહેલા ખનીજોની માહિતી મેળવવા ..... ખૂબજ ઉપયોગી માધ્યમ છે.

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-બે વાક્યોમાં લખો.

1. પોસ્ટઓફિસ દ્વારા પૈસા કેવી રીતે મોકલી શકાય છે ?

.....
 .....
 .....

2. જાહેરાત પ્રસારણ માટેના કોઈપણ બે માધ્યમો જણાવો.

.....
 .....
 .....

3. સંચાર-માધ્યમ એટલે શું ?

.....
 .....
 .....

4. જાહેરાતના બે ફાયદા જણાવો.

.....
 .....
 .....

5. સરકાર સામાજિક જગૃતિ માટે કઈ કઈ જાહેરાતો કરે છે ?

.....
 .....
 .....

6. રેડિયોના માધ્યમ દ્વારા આપણને કયાં કયાં કાર્યક્રમો સાંભળવા મળે છે ?

7. મોબાઈલ ફોન દ્વારા આપણે કઈ કઈ ટિક્ટિક બુક કરાવી શકીએ છીએ ?

.....
.....
.....

8. તમને ગમતી કોઈપણ બે ચીજવસ્તુઓની જહેરાતનાં નામ જણાવો.

.....
.....
.....

9. રોજબરોજના કાર્યમાં તમે ઉપયોગ કરતાં હોય એવા સંચાર માધ્યમો જણાવો.

.....
.....
.....

10. જહેરાત દ્વારા લોકશાહીના કયાં તત્ત્વો દ્રઢ થાય છે ?

પ્રશ્ન - 5 નીચેના પ્રશ્નોનાં ઉત્તર બે-ત્રણ વાક્યોમાં લખો.

1. લોકશાહીમાં સંચાર માધ્યમો કેમ ઉપયોગી છે ?

.....
 .....
 .....
 .....

2. ‘સમાજમાં ફેલાયેલા વહેભ, અંધકાર, રીતરિવાજો વગેરે વિસ્ફુદ્ધ જગૃતિ ફેલાવવામાં સિનેમા અગત્યનો ભાગ ભજવે છે.’ આ વાક્ય સમજાવો.

.....
 .....
 .....
 .....

3. ટી.વી.ના ફાયદા જણાવો.

.....
 .....
 .....
 .....

પ્રશ્ન - 6 ટૂંકનોંધ લખો.

1. જાહેરાતના ગેરફાયદા

.....
 .....
 .....

- ## ૨. કૃતિમ ઉપગ્રહનો ઉપયોગ.

પ્રશ્ન - 7 માગયા મુજબ પ્રવૃત્તિ કરો.

- કોઈપણ એક જાહેરાત તૈયાર કરો.
  - આપણા પરિવારના સભ્યો કયાં-કયાં સંચાર માધ્યમોનો ઉપયોગ કરે છે, તેની યાદી તૈયાર કરો.

SCE મૂલ્યાંકન

ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	SCE મૂલ્યાંકન			ગુણ
		x	?	✓	
SS 7.31	સમાચારપત્રોના યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે મીડિયાની કામગીરી સમજે છે.				
SS 7.32	જાહેરાત પત્રો બનાવે છે.				

વાતીની સહી : .....

શિક્ષકની સહી : .....

તારીખ : .....